

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Chunegunde Imperatrice & virgine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

de flumine, rarò quidem: sed cum voluisset, opitulante Domino, confectum aderat. Cibum panis non aliunde sumebat, nisi qui de monasterio mittebatur. Si quis verò deuorum panes detulisset, aut vinum, id in cibos deputabatur egentium: illorum tamen, qui ab eo aut signum salutare susciperent, aut refectione foueri soliti essent, illud Domini recolens, quod in Euangelio de turbis, quas à diuersorum morborum contagio sanauerat, dixit: Dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via.

Matth. 15.

Sed nec illud beneficium oculi debere arbitror, quod ei in loco illo diuina pietas est largita. Nam cum à profundo vallis illius, quasi stadia decem aqua deferretur, orauit Dominum, vt ei in ipso cellula suæ habitaculo fontis venam ostenderet. Et non

Exod. 17.

Num. 20.

defuit virtus illa cælestis, quæ quondam sitientibus populis aquas produxit è silice. Statim igitur ad huius orationem gutta laticis à caute prorumpens, cepit solum stillis frequentibus irrigare. At ille munere cælesti congaudens, concuum in lapide paruulū in modum cisternæ faciens, quod tenebat quasi condia duo, lymphas diuinitis sibi indultas suscipiebat: de quibus tantum ei ministrabatur per dies singulos, quantum ipsi pueroq; sufficeret, qui ei minister fuerat datus. Accessimus autem & nos ad locum cū beato Auito Episcopo, & ex omnibus, quæ narrauimus, quædam ab ipso relata cognouimus, quædam oculis proprijs inspeximus. A memorato autem Pontifice diaconia contulit. Nulli tamen cellulam egressus se præbuit contemplandum, sed tantum per fenestellam extendens manum, salutare signaculum imponebat. Et si à quoquam visitatus fuisset, ad hanc accedens speculam, orationem colloquiumque præbebat. Denique in hac religione cursum vitæ consummans, quinquagesimo, vt opinor, æui anno migravit ad Dominum.

Signo S.
crucis pel.
lit mor.
bos.

VITA S. CHVNEGVNDIS IMPERATRICIS ET VIRGINIS, GRAVITER ET FIDELITER CON-

*scripta, tametsi auctor nomen suppressit suum, aut fortassis librarium
incuria illud intercidit.*

5. Martij.

Henricus
Imperator
dictus
Claudus.

Imperato-
res in con-
iugio vir-
gines.

Ecclesiæ
extructæ.

Benedictus
Pontifex.

Psal. 25.

X nobilissimo parentum Augustorum, magnorum quoque sanguine duo immarcescibilis gloriæ flores emicuerunt. Secundus videlicet Henricus Romani Imperij gloriosissimum decus, eiusque dignissima cõiunx, piæ memoriæ Chvnegvndis Imperatrix. Eadem verò beata & Deo dilecta Chvnegvndis terreno Imperatori corporaliter, non carnaliter, coniuncta, cælesti regi virginitatē suam cõserauit, quam vsque in finem casti coniugis consensu, Deo teste, cõseruauit. Quod postmodum diuinitatis testimonium, nē lumen in tenebris lateret, ostendit, dum eam ad confundendum virginitatis hostem, & obstruendum os mendacium, contra virginem Christi loquentium, super ignitos vomeres incedere, & illam procedere dedit. In fascibus itaque Imperij constituta, continentia suæ gloriæ sub terreni chlamyde imperij satagebat abscondere, vt tantò propensius, quantò efficacius poterat, promoueret, quæ Deo instigante, illo quoque adiuuante, ad laudem ipsius cogitabat perficere. Denique post nouellam fecundissimæ plantationis suæ ecclesiæ, quam cum illo suo studiosissimo cooperatore Henrico in loco Bambergensi venustissimè, sicut hætenus cernitur, fabricauit sub patrocinio principis Apostolorum beati Petri & sancti Georgij martyris: monasterium sub regula beati Benedicti ad Aquilonarem plagam in honore sancti Michaelis archangeli extruxit, nō minori studio, prædiorum quoque ac diuersorum donarijs ornamentorum. Tertiam demum versus meridiem sub ordine canonicorum sub titulo beati protomartyris Stephani, paruo quidem schemate, sed maiori opera de suo matrimonio ecclesiæ dedicauit, ad quam dedicandam Benedictum Papam, quem præfatus Deo dignus Imperator Henricus ad confirmandum Bambergensem pontificatum aduocauerat, venire rogauit. Ipsa quoque illud Psalmographi secum decantans: Domine, dilexi decorem domus tuæ, diuersa eidem ecclesiæ iuxta imperialē magnificentiam munera contulit, in diuersis ecclesiæ ornamentis: quæ omnia idem Romanus Pontifex, vt semper memoria fundatrix ipsius illic floreat, nē quãdò perfra-

fraudent aut violentiam vel furto subtraherentur inde, dira anathematis sui innodatione, septuaginta quoque duorum episcoporum, qui illic aderant, auctoritate ipso die confirmavit.

Item monasterium ad honorem sancti Saluatoris nostri Iesu Christi & eius victoriosissimæ Crucis, in loco, qui Confugia dicitur, magnificè construxit, & ancillarum Dei, ibidem Deo secundum regulam beati Benedicti seruientium, congregationem decentissimè * declinauit. Porro, cooperante ei in omnibus imperiali maiestate, idem monasterium omni ornatu decorauit: ante principale altare imaginem ex auro & lapidibus preciosissimis statuit, calices aureos & argenteos, catinos aureos, aureos vrees, os, pallas & casulas, vela & cortinas, cappas auro & gemmis preciosis intextas, & cetera vtriusque sue vasa ad ministeria tanto studio & tam sumptuosis expensis eidem ecclesie contulit, ut quicumq; ea intuentur, regiam munificentiam & miram vtriusque Imperatoris videlicet & Imperatricis, deuotionem in Deum, magnoperè admirari non cessent. Præter has principales sue operationis primarias ecclesias, quæ conuentualis ecclesia, quæ monasteria illorum donatio non gloriantur, se aut in prædijs dilatata, aut decorata ornamentis? Alias enim antiquitate collapsas reedificauerunt: quasdam etiam destructas & ad nihilum redactas, in pristinum vel etiam in meliorem statum instaurauerunt, & sicuti prudentes virgines, oleum sue misericordie in diuersos effuderunt, ut meritò dicere possint: Christi bonus odor fumus in omni loco.

Declinauit, pro, adunauit.

Liberalitas Imperatorum in monasteria & ecclesias.

O coniugium, non voluptate, sed bona voluntate copulatum. O sanctum matrimonium, ubi vna fides inuolatæ castitatis, ubi vnus spiritus misericordie & veritatis, ubi idè velle in virtutibus, & idem nolle in vitijs: ubi nec primus, nec alter discerni potuit, dum alter, quod primus, voluit: ubi par animus, in multifarijs operum effectibus, pares in duobus ostendit affectus. Quales has nuptias dixerim, nescio. Vnum scio, quia nostra nescit modò regio tales, dum propter regnum cælorum se castrantes, nec prolem terrenæ fecunditatis expectantes, cælibem à Deo generationem recipere, à quorum ore laus Dei nunquam deficiet. Hæc est generatio quærentium Dominum, qui viuentes in Christo, & membra sua mortificantes propter Christum super terram morietium, modò regnantes cum Christo, bona Domini sui vident in regione viuentium. Quoniam de vita & miraculis pij Henrici, Imperatoris Christianissimi, & de miserationibus varijs, quas fecit in domo Domini, de signis quoque & miraculis, quæ post transitum eius per eum fecit Deus, satis ac dignè scripta, sancta recepit Ecclesia: nunc animum pupugit ac in mentem venit vitam memorandæ virginis nostræ breuiter explicare, & memoriæ scripto commendare, ut ad exemplum huius se intuentes quæcunque virgines, quæcunque veræ viduæ, perfectæ vitæ normam arbitrentur conuersationem illius. Indignum enim nobis, & magis opere precium dignè duximus, nè illi officium subtrahamus oris, cuius prouidentia quotidie alimenta percipimus corporis.

1. Cor. 2.

Adelbodus episcopus Vltrictensis scripsit huius S. Imperatoris vitam teste Sigeberto.

Henrico itaq; suo, sue castitatis patientissimo semper custode, ubi eam suis virginè, ut transduxerat, in Christo resignauit, ad cælestia, quæ iugiter suspirabat, gaudia translato, illa se ad Deum, ut semper, totam contulit, ipsum sue castitati, necessitati ac salutari, illum suis ecclesijs, illum filijs, quos ei in Christo aggregauerat, præsentem aduocare; vigilijs orationibusque instare, diè practicam cum Martha, noctu contemplatiuam cum Maria vitam agere non cessabat. Quanta verò elemosynarum largitate, quanta orationis instantia pro beati coniugis anima defudauerit, in subscripta pagina, quæ ipsa per se (nam literarum & artium aliarum * distinguere auro gemmisque sacras vestes paratissima fuit) composuit & scripsit, quicumq; voluerit, agnoscere poterit. Chvnegrundis, diuina dispensatione solo nomine Imperatrix, specialiter dilecta congregationi in Confugia, quicquid iustæ conuenit dilectioni: Propriæ aduersitatis sarcinam (veluti æstimo) facilius tolerarem, si vestras res saluas incolumesque existere viderem. Quauis enim mens procellosis curarum fluctibus vadique quatiatur, vestræ tamen recordationis ancora à cordis profunditate non auellitur. Et licet longè remotæ ab oculis sitis, ab animo tamen nusquam recedatis. Quis nos separabit à charitate Christi? Casus doloris, an longinquitas remotiois? Quinetiam si amissæ facultatis usus concederetur, voluntas hæc operis exhibitione comprobaretur. Ipsum tamen modicum, quod adhuc Deo volente reliquum tenemus, vestræ commonitioni alienum esse nolumus, ut participatione paruitatis reueletur magnitudo deuotionis. Mater namque, si parum habuerit, parum filijs tribuit. Ecce hæc modici sumptus munuscula ad refectionem vobis mittuntur carnis, ut animam senioris patris vestri continua

Exercitia S. Chvnegrundis.

* deest, perita, auro, liquiditate.

Epistola S. Chvnegrundis.

Vult orari pro anima Henrici Imperatoris.

Iaco. 5. Psal. 10. tinua orationis alimonia reficiatis: quoniam tot iustorum preces vnanimiter contuata, apud Deum multum possunt proficere, Iacobo attestante: Multum valet deprecatio iusti assidua. Ille etiam atque etiam iustus Dominus, qui iustitias dilexit, æquitatem supplicationis exaudire non respuit: sed vobis indefessis intercessoribus, supradicti chari memoriam facientibus, salutis dabit præmium, quod ipse promittit, dicens: *Matth. 10.* Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit. Atque bonum opus in conspectu etiam Dei placitum esse cernitis, si non solum pro illis, qui in hac vita positi, multa vobis bona: sed pro illis etiam, qui nulla fecerunt, oraueritis. Obsecro ergo, vt eum à cordibus vestris nunquam abiciatis, qui vos tanquam proprias amauit, atq; hunc locum vestra seruitute florere voluit. Estote quoque meæ necessitatis memores, semper in hilaritate cordis misericordes, secundum illud Apostoli: Dilectio sine simulatione. Nec non vestra mentes in quandam mutæ charitatis soliditatem magis ac magis concrecant, quatenus in die tribulationis clamorem vestrum ipsius aures exaudiant, qui dicit: Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum sum. Quod vos omni modo promereri hortor, eodem præstante, qui cum patre & spiritu sancto viuunt & regnat per omnia secula seculorum, Amen.

Denique Conrado sibi succedente in regno, ipsa curis secularibus, sicut iamdiu desiderauerat, exonerata, iam in ipso anniuersario die transitus S. Henrici, archiepiscopus ad dedicationem Confugienſis ecclesiæ conuocauit: vbi inter Missarum solennia imperiali decentissimè omni ornatu culta, ante principale altare virgo Deo deuota processit, ibiq; thesaurum incomparabilem, ligni videlicet Dominici crucem, paruum quidem in materia, sed maximam in virtute Domini obtulit. At vbi lectio euangelij, in qua super arborem crucis ascendens, conspicientem se Iesum suscipere, & ab eo benedictionem pusillus meruit accipere, lecta fuit: regalem purpuram exuens, tunicam fusciorem, quam ipsa sibi manibus suis operata fuerat, sacerdotali benedictione data, vestem religionis induit, & multis quidem pro se flentibus, pro illa autem gaudentibus, quæ iam seculum damnasset in vestibus, capillis, qui hucusque in eodem monasterio pro veneratione seruantur, præcis, imposito sibi ab episcopo velo, annulo fidei subarrhata, gratulabunda concinuit: Posuit signum in faciem meam, & annulo suo subarrhauit me Dominus meus Iesus Christus. Ità sponso Christo consecrata, dum filiarum suarum se sanctissimo contubernio applicuisset, non vt mater filias se præferebat, sed omnibus in seruiens, seruilem personam se ostendebat: ità tamen, vt cum omnia faceret, ostentationem fugeret singulorum, nè reciperet in præſenti seculo mercedem suam. Operabatur manibus suis, sciens scriptum esse: Qui non operatur, non manducet. Sponso suo aut orans loquebatur, aut psallens. Ad ecclesiæ limina penè inuisa properabat. Nihil seueritate illius iucundius, nihil iucunditate seuerius: tristis in risu, in tristitia sua: breue vitæ spatium æterna memoria compensabat. Idem illi orationis locus fuit & quietis, idem semper habitus, incultum corpus, dum sciret reijciendas delicias corporis, quod paulò post vermibus exarandum fuit. Semper eam legere aut legentem audire vidiſſes. Multa illi circa contubernales deuotio, frequens decubantium visitatio, sollicita pauperum consolatio.

Præterea eam fecisse plura miracula credimus, sed quòd gloriam humanam & oleum adulationis semper fugeret, illa voluit esse suppressa: aut certè incuriæ hominū, seu reuolutioni temporum, non virtutum defectui, depurandum. Vnde etiam tanta maiestate indigna, scribendi minor materia fuit: pauca tamen, quæ in scriptis reperiimus, vel veridica sanctorum, vbi illa pro Christo militabat, relatione cognouimus, hic inserere dignum duximus. Cum post orationis frequentiam, inter lectionis lassitudinem, ancilla Christi in lecto, non plumis extructo, sed cilicio strato, membra sopore grauata remisisset, puella sacra, quæ de more illi assidebat, sacros codices legēs, cum ferè ad medium noctis lectionem extenderet, caligantes oculos clausit, lumenque è manibus elapsum, paleas corripiens, suo fragore circumiacentes sorores excitauit. Clamore ex concussu facto, virgo Christi de somno excussa, dum colluctantes inter se flammæ circa se adspexit, ad orationis arma se conuertit, & signo crucis adustionem illam absque omni suarum læsione vestium auertit. Tua hæc Christe opera, qui Babyloniæ regem in suo furore confundisti, & Babylonios temperasti ignes, vt pueri liberarentur illæsi.

Aliud miraculum, tam timendum quam mirandum, huic placuit subiungere, ex quo animi illius constantiam & rigoris seueritatem discere poteris. Habuit secum sororis suæ

Lectus eius cilicio instratus.

Precibus & signo crucis flammæ extinguit.

sua filiam, Iuttam nomine, quam à primis annis educatam, omni disciplina, seculari quoque literarum scientia instrueret. Hæc materterâ, non minus religionis quàm dilectionis amore, in monasterio secuta & consecrata fuit. Hanc in omnibus plenè instruatâ, ut eius in orationibus, vigilijs ac ieiunijs perseverantiam, & ad omnia patientiam perspexit, omnium assensu & rogatu primam in ipso cœnobio eam abbatissam præfecit. Tum virgo mater filiam suscipiens, iuxta commonitionem sanctam, iam dudum habitam, præcedentium patrû repetès alloquia, monet ob salutis affectû vitia ac Deo placita sæpè dicere, frequenter audire, solitas religiosi itineris vias non deserere, magis magisque errorum devia ac diaboli calcare figmenta, nullam luci ac tenebris, veritati atque mendacio, turpitudini atque honestati apud Dei servos docet esse communionem: sollicitè cauere, nè vana sectando, desineret esse templum Dei, nè fieret habitatio tenebrarum, nè fieret dæmonis monumentû, lumina sua figere in Dei aspectum: Primum quoque docet facere, ut fructum doctrinæ suæ ipsa in illis, Deo adiuuante, possit inuenire. Hæc & huiusmodi iterum atque iterum materno studio ei inculcans, quasi in omnibus iam perfectam, & ipsa magistram venerari cœpit. Illa ubi in immatura libertate posita est, paulatim à rigore suo deficere, meliorem cultû, lautiorum cibum, vitiorum alimenta desiderare: vltima in choro, prima in conuiuio, puellarû fabulis interesse & in omnibus laxius se gerere cœpit. Pro huiusmodi leuitatibus dum eam sancta Dei priuatim inter se, publice coram omnibus argueret, sæpius obsecraret, increparet, nec illa, velut materteræ patrocinio aut familiaritate vanè confisa, emendaret quadam die, cum ipsa cum conuentu crucem (nam dies Dominicus erat) sequitur, Abbatissa defuit. Quam illa inquirens, & epulantem cum coæuis in conclauis reperiens, zelo pietatis armata, cum verbo correptionis dextram maxillam eius percussit: quæ quasi sigillum quoddam formam digitorum accepit, qua omni tempore vitæ suæ non caruit. De quo nimirum factò constat, quòd non tantum pro se, sed pro aliorum quoque emendatione hoc pertulit, ut huius rei visio alijs proficeret, & ad melioris vitæ studium à vitijs suis reuocaret.

Fortè & illud detractoribus fabulosum, & infidelibus ridiculû videbitur, quòd sanctitatem illius, quam gratia humilitatis ipsa homines latere voluit, elementa loquuntur. Denique cum postlectionem euangelij suo solenni more ad altare quippiam oblatura accederet, dextræ manû suæ chirotecam detrahens, cum nullus, qui reciperet, adesset, à se reiecit: quam radius solis per fenestræ rimulas intrans suscepit, & tam diu quasi famulando sustinuit, donec illa facta oblatione rediens, eam reciperet. Tale etiam quiddam in veste beati Goaris aliquando diuina virtute ostensum fuisse legitur: qui dum à sede Rustici Treuerensis pontificis despicitur, à summa maiestate per maioris luminaris famulatum honoratur. Omnium itaque capax erat meritorum, quæ iudicem cunctarum meruit habere virtutû. Quindecim in sancto proposito superuixit annos, tam humilitatis gratia quàm pro religionis reuerentia, omnibus admiranda.

Tandem pro nimia ciborum abstinentia, orationis & vigiliarum incredibili perseverantia cœpit corpore languescere, & ingrauescente morbo paulatim deficere: sed dum membra dolore contraherentur exterius, tamè spiritu (quia laus Dei semper in ore eius) confortabatur interius. Vocabat sanctos angelos, quorû hic vita, illic nunc confortio fruitur. Apostolos & confessores, quorum fidem semper & confessionem tenuit, interpellabat. Virginum Christi in suo exitu inuitabat chorû, quarum æmulatione in carne dum præter carnem viueret, immaculatum Christo consecraverat torum: omnium Deo famulantium sibi adesse, sibi occurrere orabat auxilium. Verè, quod scriptû est, Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum: in obitu tantæ virginis vidimus comprobatum. Necdum spiritum exhalauerat, necdum Christo debitam reddiderat vitam, & iam fama volans tanti prænuncia luctûs, non tantum sacratas virgines aut diuersi ordinis viros, sed & totius vrbs populos ad exequias congregabat. Sonabant psalmi, & totam domum, ubi sacrum corpusculum in medio super illo nobili suo cilio compositum iacebat, in sublime resonans litania pro exeunte anima quatiebat. Interim ex more regales tanquam Imperatrici, non ut pauperulæ debentur forori, parantur exequiæ: aurea feretro obtendenda proferuntur velamina: cum illa psalentes vultus, quos antè, ut sponso veniente, lætos videres, ad os retorquerè, manu annuere: Amictus iste, ait, non est meus: auferre hinc. Ornatus hic, alienus est: istis terreno sponso, & his cælesti sum copulata. nuda de vrero matris meæ egressa sum, nuda reuertar illuc. his miseræ carnis vilem materiam inuoluite, & corpus meum

Optimè
instituit
Abbatissam
sæpè neptè
suam.

Honores
mutat mo-
res.

S. Chune-
gundis ca-
dit dissolu-
tam abba-
tissam.

15. annis vi-
xit in mo-
nasterio.

Rom. 8.

Non, vult
ut impera-
trix, sed ut
sanctimo-
nialis sepe
iuxta liri.

Moritur. iuxta tumulum fratris mei ac domini Henrici Imperatoris, quem me vocantem videns, carnis sarcina abiecta, ad suum animam revolauit authorem, & in antiquam possessionem diu peregrinata conscendit, terris matrem communem se amisisse flentibus, caelis autem conciuem in suum consortium se suscepisse gaudentibus.

**Triduanæ
exequiæ.** Ita demum sacro illo corpore, feretro supposito, nobilium ordine praecunte, multis hinc inde confluentibus turmis, cum illo sibi semper familiarissimo pauperum coetubernio ad locum praedestinatum sepulturae felices reliquiae vsque delatae sunt. Tum vero relictas vrbes, vacua rura, desolatas ciuitates, vndiq; concurrere populos videres, matres paruulos suos in brachijs gestantes, infirmos in grabatis iacentes, sanitatis gratiam sperare, felicem se credere, si cui aut feretro iungi, aut ab ipso contigisset obumbrari. Tandem in ecclesiam B. Petri corpus non sine labore deportatum, triduanas ibi, meritis suis ac beneficijs condignas, habuit exequias: filij, quos ipsa illuc in Christo aggregauerat, de matris pace iam securi, pro se autem solliciti, incessanter psallebant, dum eam sibi ad horam subtractam, sine timore amissionis in spe perpetuae orationis recepisse plaudebant, mater de caelo filiorum prospectans affectum gaudebat. Ita velatum corpus sacrum sacris vestibus, diademate Christi supposito, suo loculo in dextro latere, sicut haecenus veneratur, repositum est.

**Math. 9.
Ecclesia,
mater & filia Christi.** O felix Bambergensis ecclesia, recepisti thesaurum, quem amiseras: proca & maledica lingua detractorum, occultorum testimonio confutata est: virginitas eius, rebus approbata: sanctitas clarescentibus signis testata videtur per Christum Dominum nostrum, Christianae religioni proficiens Ecclesia fidelis, quae in Euangelio, voce Domini testante, Dei mater & filia per gratiam nominatur: mater, quia sanctae operationis exemplo filios Domino generat: filia, quia virginis filio, pro salute mundi incarnato, eruditione sanctorum patrum quotidie generatur: salutem missam a Domino, caelestis archiatri effectibus medicinae plenam, iam corporis auribus animaduertat. Mundanae machinae conditor humano generi, per inobedientiam lapsa, condolens, ut aeternae vitae fructus facientem nouam plantationem, scilicet primitiuam Ecclesiam, infereret, patriarchas & prophetas in mundum mittere dignatus est. Qui creditu sibi officium, quinque corporis sensibus, sextoque, qui est spiritus prophetiae, mysterium incarnationis Christi, & omnia, quae de ipso annuncianda erant, praedicantes, alij asperitate vitae, alij diuersis poenarum mortibus, ipsi quem prophetabant, famulatum suum fideliter impleuerunt. Horum limes Christus, aeterni patris consilio pro liberandis hominibus de intemeratae virginis utero processit: ut iam inchoatae plantationi, missis per orbem Apostolis, atque de suo corpore fuso cruore fabricatam, nouellam superedificaret Ecclesiam, quae sanctae Trinitatis fide imbuta, & mundata baptismi gratia, martyres, confessores & infirmi sexus virgines, animo tamen constantes, primitias obtulit. Inter quas B. Chunegundis, flos Bambergensis ecclesiae, cum S. Henrico, qui Romanorum imperium tenuit, sub coniugij specie immortalis sponso castae virginitatis honore deseruiuit. Vnde iam eius sanctitatis merita per orbem manifesta declaratione apparent: quia in loco, vbi sanctum eius corpus quiescit, infirmi, quacunq; laborantes aegritudine, sanitatem recipiunt.

**Miracula
ad sepul-
crum S.
Chunegū-
dis.** Vt autem ad omnia testes cautissimi sumus, veritatis amatoribus, aetati nostrae succedentibus, de his, quae scribimus, cutiosè indagantibus, scilicet quo tempore opera curationum praefatae Imperatricis initium habuerint, largiente Domino, prout possumus, volumus explicare: Anno incarnationis Domini 1189. Indictione secunda, Tremonie tertio decimo Bambergensis ecclesiae episcopo, quarto sui pontificatus anno, ad vincula S. Petri, ne de sanctitate praedictae virginis ambigeremus, signorum experientia certificati sumus. Nam dum solito more populus ad praedictum locum orationum & vigiliarum causa conuenisset, affuit etiam quidam daemoniacus: qui nec pietate agnoscebat, nec scelus abhorrens, filium suum igne cremauerat. Hic duris funibus adstrictus, ad sepulcrum S. Chunegundis ita mansuescere coepit, ut furiali morbo absolutus, Deum omnipotentem laudaret: ei que, cuius patrocinantis meritis hoc accidisse cognouit, eum cetera, quae praesens extiterat, debitas laudes declamaret. Igitur dum haec cum solennitate chori & populi deuotione agerentur, quidam contractus in suburbio, de hospitali sancti Aegidij adductus, sanitatem postulabat: & misericorditer exauditus, quod precabatur obtinuit. Dum signorum fama totum Bambergensem locum resperisset, contractus de domo Conradi Praepositi maioris ecclesiae, sanitatem affectans, & quantum natura in mem-

**Item con-
tractus.**

in membris eius oberrasset, tamen prout velocius potuit reptans, sepulcro venerabili se ingessit, ubi à Domino salutem optatam inuenit. Audiens hæc etiam contractus de domo Othonis, in eadem ecclesia canonici, venit quantocyus ad locum sepulcri, sperans sibi ex beneficio gratia, sicut cæteris, subueniri: cui sine mora subuentum esse, in Christo testamur.

VITA PETRI ABBATIS CAVENSIS, EDITA A MONASTERIUM S. TRINITATIS À CAUA SIVE CAUENSE, EST PROPE NEAPOLIM.
 QVODAM EIVS AEQUALI, QVI SE TESTATUR SCRIPSISSE ea, quæ ab antiquis eius monasterij senibus perceperit. Obijt hic Abbas anno Christi 1137. Nondum comperi, vtrum in Sanctos relatus sit. Numerum capitum nos ad marginem annotauimus.

Auense cœnobium vt apertè claresceret quia profectus sui incrementa ex diuina dispositione meruisset, hoc omnipotens Deus per viros venerabiles semper rexit, atque ad eiusdem administrationem accedere pastores reprobos non permisit. Nam reuerendissimo valdè viro Alferio virum æquè venerabilem Leonem substituit: huic autem Petrum subrogauit, qui patres eximios sanctitate redderet, lucro superaret. Sed quia illorum quædam de virtutibus atque vita descripsimus, ordo exigit, vt ea etiam, quæ de hoc venerabili patre sunt nobis dicta, narremus. Illi quidem, beati Eliæ typo, desideriorum igneo curru cælum penetrare meruerunt: iste dum ascendentes obseruare ardentè studuit, habere illorum spiritum duplicem meruit: videlicet † cælestia fortiter amans, mirabiliter terrena disponens, cælum diues intraret. Illi quidem rebus pauperes, virtutibus diuites, ad æterna gaudia peruenerunt: hic & laborum suorū meritis diues fuit, & velut alter Ioseph, mundi huius diuitias ad Domini sui seruitium sapienter traxit.

Fuit autem Salernitanus genere, viri venerabilis Alferij nepos carne, hæres consuetudine: ex qua nimirum sibi consuetudine accidit, vt adolescens illius conuersationem memoraret, atque hanc totis affectibus imitari satageret. Ad virum itaque venerabilem Abbatem Leonem veniens, sanctæ conuersationis habitū suscepit: mox autem religiosæ vitæ studium tam feruenter arripuit, vt rigoris proposito antiquis etiam patribus æquari videretur. Nam tantæ abstinentiæ fuisse dicitur, vt quinque aut sex panum refectio, toto sanctæ Quadragesimæ tempore contentus esse videretur. Sed & remotioris vitæ studium gerens, eiusdem sacre Quadragesimæ dies in monte sancti Eliæ, qui Cauensi monasterio altius præeminet, obseruare consueuerat: vt tanto se arctius diuinæ contemplationi infereret, quanto eum ab hominum confortio vastior solitudo separaret. Vbi etiam oratorium sancti Eliæ, & cellulam sibi postea ædificari fecit, & magna æterna vitæ gaudia magnis illic laboribus sæpè comparauit.

Per idem tempus, cum cœnobij Cluniacensis religionem celebrem comperisset, odore tantæ famæ illectus, quanquam longè positus, illius congregationis ordinem æmulari ardentè cœpit. Assumptis ergò secum quibusdam de monasterio fratribus, cum iam nauigio Genuam venisset, census ferè omnis Dei pauperibus defecit. Cumq; in eodem defectu sumptuum, spes etiam itineris deficere cœpisset, pius adolescens in orationem se prostravit, vt sibi omnipotens Deus dignaretur tribuere, vnde id, quod eiusdem amore cœperat, consummare potuisset. Cumque ab oratione surgeret, & per oram maris deambulet, aureum anulum inuenit, cuius precium ad totius vitæ sumptus sufficiens habuit. Cluniacum ergò perueniens, à viro venerabili Hugone Abbate mira charitate susceptus est, vel quia adolescens magnæ religionis ardore flagrabat, vel quia æmulandæ perfectionis causa de tam longinquis Italiæ partibus venerat. Seniores autem monasterij Abbati suggerebant, vt eum in puerorum schola ponere erudiendum debuisset: quibus pater monasterij magnæ discretionis verba respondit, dicens: Hic nisi magna deuotione ferueret, tam lōgè trahi opinione religionis nequaquam posset. Virile ergò opus deuotionis à debilitate eū assumpsit ætatis. Ex illo autem iam die receptus in conuentu fratrum, tanta obedientiæ virtute enituit, vt septem simul, sicut alij dicunt: vt alij verò asserunt, plura diuersarum officinarum ministeria strenuè & honestè perficeret.

F

Et quia